

ora de istorie

ISTORIA ÎN IMAGINI

Ștefan Ciubotărașu în „Desfișurarea” - 1955

(sursa foto: IMDB)

1895 - ascuțirea cuțitelor

(sursa foto: Quora.com)

Antrenament pentru dactilografi - Japonia 1960

(sursa foto: Quora.com)

Ștefan Ciubotărașu - Actorul cu suflet de poet

În semn de respect pentru marile valori culturale, omagiem în această perioadă una dintre personalitățile de referință ale scenei românești - Ștefan Ciubotărașu, actor de excepție, scriitor sensibil și om de cultură rafinat. Născut pe meleaguri vasilene, a devenit o figură emblematică în teatru, film, radio și poezie, lăsând o moștenire artistică ce continuă să inspire generații. La 115 ani de la nașterea sa, îi cinstim memoria și reflectăm asupra impactului său în cultura română.

Ciubotărașu a fost nu doar un actor remarcabil, ci și un intelectual cu o sensibilitate rară, un exemplu de modestie și devotament față de artă. Cariera sa, marcată de o versatilitate excepțională, l-a adus în fața publicului cu o paletă largă de personaje, fiecare interpretat cu subtilitate și autenticitate. Indiferent de rolul jucat - tragic sau comic - a captivat publicul printr-o intensitate emoțională remarcabilă și o natură ale apune.

Chiar dacă destinul părea să-l conducă pe un alt drum, teatrul a devenit pentru el o adevărată vocație, oferindu-i atât sens cât și împlinire. A jucat alături de mari nume ale epocii, iar interpretările sale au relevat o înțelegere adâncă a complexității umane, prin diversitatea și nuanțelor personajelor sale.

Dincolo de scena teatrală, Ștefan Ciubotărașu a reușit să își transpună sensibilitatea în versuri, aducând o nouă dimensiune creației literare. Poezia sa se constituie ca o punte între teatru și literatură, iar versurile sale reflectă o meditație continuă asupra fragilității vieții. Prin imagini ale naturii, el reînvie un dialog subtil cu malul, abordând teme precum efemeritatea și trecerea ireversibilă a timpului, într-o manieră care fascinează atât prin finețea exprimării, cât și prin adâncirea ideilor ce se nasc din fiecare cuvânt.

Născut pe 21 martie 1910, în satul Lipovăț din județul Vaslui, într-o familie modestă de țărani, Ștefan Ciubotărașu nu a fost un simplu trecător prin viață. După terminarea școlii primare, părinții l-au trimis la București, cu speranța că va învăța o meserie la un atelier de cizmărie. A stat în capitală timp de trei ani, lucrând ca ucenic și făcând diverse comisioane, dar nu s-a simțit niciodată atras de această meserie. Totuși, în această perioadă, o schimbare esențială urma să aibă loc în viața sa, una care îl va transforma pentru totdeauna.

Prima sa contact cu „gustul de otrăv dulce al teatrului”, cum își va aminti mai târziu, a avut loc în acea perioadă. Din comisiunile obținute pentru diverse activități, primea bilete la spectacolele de teatru. Fascinat de piesele „O scrisoare pierdută” și „Înșiră, mărgăritre”, aceste întâlniri cu teatrul l-au marcat profund. În 1924, după o perioadă de muncă în diverse locuri, inclusiv într-un atelier de pictat filme, Ciubotărașu s-a întors în Vaslui, dezamăgit de greutățile vieții din capitală. Această „întoarcere acasă” a fost un moment de cotitură, atât fizic, cât și spiritual. La îndemnul mamei sale, a urmat liceul „Mihail Kogălniceanu”, unde și-a descoperit talentul literar, publicând sub pseudonimul „Ciciricea”. Această perioadă a fost definitorie pentru cariera sa, oferindu-i ocazia să interacționeze cu personalități importante ale vremii, precum scriitorii Jean Bart, Mihail Negru și George Topăceanu, dar și cu mari actori și muzicieni, inclusiv George Enescu. Întâlnirile cu aceste figuri i-au intensificat dorința de a se dedica artei.

În 1929, după absolvirea liceului, a plecat la Iași, înscriindu-se la Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică. A continuat să scrie poezii și a publicat în reviste ca „Humor literar” și „La cearșaf”. Au fost ani de ficili, dar Ciubotărașu a depășit obstacolele cu umor și optimism, iar talentul său a fost remarcat de poetul Mihail Codreanu, care i-a oferit sprijinul necesar, devenindu-i mentor. Îndemnat de acesta, s-a înscris la Facultatea de Istorie, însă pasiunea sa pentru literatură a rămas o preocupare constantă. În 1933, a debutat pe scena Teatrului Național din Iași, jucând în „Machete” de Shakespeare. Au urmat 14 ani de muncă intensă, în care a interpretat aproape 200 de roluri, devenind una dintre cele mai iubite prezențe ale teatrului românesc. În ciuda succesului său, copilăria și începuturile sale actoricești i-au rămas cele mai dragi amintiri, fiind momente care i-au marcat profund drumul în artă. Deși din ce în ce mai solicitat pe scenă, Ciubotărașu continua să se refugieze în poezie, exprimându-și bucuriile și tristețile cu o sinceritate cuceritoare. A fost un artist complet, care a reușit să îmbine armonios literatura și teatrul, transformând fiecare rol într-o capodoperă.

După 1945, s-a stabilit la București, unde și-a continuat cariera în teatru. Că toate acestea, înima lui a rămas la Iași, unde revenea ori de câte ori avea ocazia, pentru a-și regăsi rădăcinile. A jucat pe scene importante ale capitalei, precum Alhambra, Comedia și Victoriei, consolidându-și reputația în comedie și completându-și paleta de expresie. În 1948, restructurările din domeniu l-au adus la Anad, la primul teatru de stat din țară, unde, pe lângă activitatea scenică, a avut și un rol didactic, fiind instructor artistic. În 1950, s-a întors la București, fiind solicitat să joace la Teatrul Național, unde a început să-și construiască impresionanta galerie de creații scenice. Aici a interpretat roluri complexe și memorabile, devenind cunoscut drept „actorul celor 300 de roluri”. A iubit teatrul pentru că i-a oferit totul: bucurie, echilibru și sens în viață. Pe scenă, avea o prezență înconfundabilă, captivând publicul prin natură și profunzimea jocului său.

Pe lângă cariera remarcabilă în teatru, Ștefan Ciubotărașu a lăsat o amprentă adâncă și în cinematografie, interpretând roluri memorabile în filme de referință. Contribuția sa în teatrul radiofonic a fost de asemenea esențială. Prin vocea sa inegalabilă, a adus la viață personaje de neuitat, captivând ascultătorii cu fiecare interpretare și consolidându-și astfel statutul de personalitate polivalentă a culturii românești. De-a lungul unei cariere pline de realizări, a fost recompensat cu numeroase distincții, fiind apreciat deopotrivă de public, colegi și critici. S-a retras cu discreție, așa cum a trăit, lăsând în urmă un univers fascinant și impetabil, construit de sute de roluri și de profunzimea vocației sale poetice. S-a stins din viață în dimineața zilei de 27 august 1970, când trebuia să ajungă la Pitești, pentru a filma „Așteptarea”, un rol pe care și l-a asumat ca pe un adevărat „cîntec de adio”. Legitim sa cu publicul și cu arta teatrală rămâne vie, iar moștenirea sa artistică continuă să fie un simbol al dedicației, talentului și pasiunii pentru scena românească.

Bibliotecar, Luciana Macovei

Bibliografie:

Destinul unui artist: Ștefan Ciubotărașu. Aurel Leacu. Iași: Junimea, 1973. Dicționarul personalităților vasilene. Petru Niculescu, Mihail Ciubotărașu. Iași: Editura Cămin Pandureni, 2001.